

Ukrepi za uspešno prihodnost slovenskega lesarstva

prof. dr. Miha Humar, doc. dr. Jože Kropivšek

Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za lesarstvo

mag. Mitja Piškur, dr. Nike Krajnc

Gozdarski inštitut Slovenije

dr. Andreja Kutnar, dr. Črtomir Tavzes

Inštitut za lesarstvo in trajnostni razvoj, ILTRA d.o.o

Igor Milavec, Bernard Likar

Lesarski grozd

Izkoriščanje gozdnih proizvodov v slovenskem gospodarstvu,
GIS,
sreda. 16.november 2011

Ciljno raziskovalni projekt

V4-1010 Možnosti za prestrukturiranje slovenske lesne industrije

Financiranje: **ARRS in MG**

Trajanje: **november 2010 – marec 2012**

Sodelujoči:

Biotehniška fakulteta, Oddelek za lesarstvo

Gozdarski inštitut Slovenije

ILTRA d.o.o.

Lesarski grozd

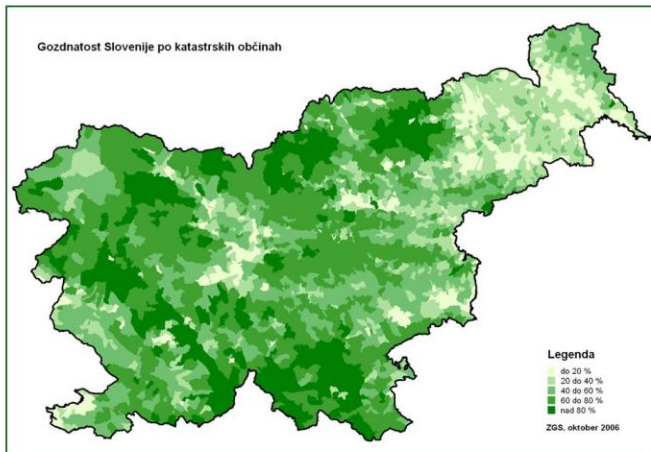
V4-1010 Možnosti za prestrukturiranje slovenske lesne industrije

- **proučiti področja**, kjer bo mogoče z minimalnimi stroški relativno hitro dvigniti dodano vrednost izdelkom
- pripraviti **predlog najpomembnejših ukrepov** in **smernic** za preoblikovanje in razvojni preboj slovenske lesne industrije
- pripraviti **vizijo** v obliki smernic, ki bi slovensko lesnopredelovalno industrijo vodile v boljšo prihodnost

Izhodišče

Lesarstvo

edina slovenska ekonomska panoga, ki premore bogato **surovinsko zaledje**, **geografsko ustrezno razpršene** in tehnološko dokaj **dobro opremljene predelovalne obrate** ter močno razvejan **trg** za izdelke.

Slika: ZGS

Slika: GG Bled

Težave in izzivi slovenske lesne in pohištvene industrije

Najbolj pereče

Delavnica, 9. marca 2011, sejem Dom
Medresorska skupina Gozd in les

- *Splošno gospodarsko okolje*
- *Razvoj*
- *Razdeljena, razdrobljena in premalo povezana proizvodna veriga*
- *Ugled*
- *Viri lesa*
- *Težave s kadri, razmerja med inštitucijami znanja in podjetji*
- *Tehnološka opremljenost*
- *Neustrezna umestitev sektorja v politiko države v preteklosti*

Predlogi za prestrukturiranje

Priprave predlogov ukrepov, ki so nujno potrebni za boljši položaj lesne panoge v Sloveniji, smo se lotili celovito, vključujoč **celotno gozdno lesno predelovalno verigo**.

1. Zadali cilje

2. Predlagali ukrepe

A. Ukrepi politike

B. Ukrepi gospodarstva

Sodelovanje

- Medresorska skupina Gozd in les
- GZS

Predlogi za prestrukturiranje

Področja potrebnih ukrepov

1. Izboljšanje splošnega gospodarskega okolja
2. Novi tržni pristopi, nove prodajne poti
3. Optimizacija in kapitalsko povezovanje proizvodnih verig
4. Uvajanje novih tehnologij, novih izdelkov in storitev, ter paradigme v trženju z upoštevanjem trajnostnega razvoja in uporabo vrhunškega dizajna
5. Aktivna politika države na vseh ravneh rabe lesa
6. Spodbujanje rabe lesa na vseh ravneh družbe
7. Okrepiti povezave med podjetji in inštitucijami znanja

Izboljšanje splošnega gospodarskega okolja

CILJ: Izboljšati splošno gospodarsko okolje

Ukrepi politike

- Vlada in pristojne službe morajo takoj sprejeti ukrepe, ki bodo zagotovili **nemoteno poslovanje** gospodarstva.
- **Poenostaviti** je potrebno administrativno umeščanje gospodarskih objektov v prostor.

Ukrepi gospodarstva

- Poslovanje lesno predelovalnih in pohištenih podjetij mora upoštevati **kriterije družbene odgovornosti**.
- Sprejeti in upoštevati **Kodeks dobrih poslovnih praks** med deležniki v gozdno-lesnih proizvodnih verigah

Novi tržni pristopi, nove prodajne poti

CILJ: Povečati prodajo izdelkov z visoko dodano vrednostjo.

CILJ: Oblikovanje inovativnih in tržno zanimivih blagovnih znamk

Ukrepi politike

- Podpora pri postavitvi sheme za namensko **financiranje tržnih aktivnosti**.
- Podpora pri postavljanju novih in razvijanju starih **blagovnih znamk**.
- Sofinanciranje nastopa na **sejmih**.
- Sofinanciranje udeležbe na **B2B srečanjih** doma in v tujini.
- Podpora za **sodelovanje** med priznanimi/uveljavljenimi domačimi in tujimi oblikovalci/konstrukterji/arhitekti in lesnopredelovalno industrijo.
- Aktivna podpora pri razvoju novih strategij za **plasiranje izdelkov** na tuja tržišča.
- Podpora pri postavitvi **organizacije za trženje, promocijo in povezovanje celotne slovenske gozdno lesne verige**.
- Podpora pri certificiranju izdelkov in pridobivanj tujih blagovnih znamk.
- Oblikovanje **nove slovenske blagovne znamke za izdelke iz slovenskega lesa**.

Novi tržni pristopi, nove prodajne poti

CILJ: Povečati prodajo izdelkov z visoko dodano vrednostjo.

CILJ: Oblikovanje inovativnih in tržno zanimivih blagovnih znamk

Ukrepi gospodarstva

- Postavitev sheme za namensko financiranje **tržnih aktivnosti**.
 - Postavljanje novih in podpora starim **blagovnim znamkam**.
 - **Sodelovanje** (predvsem manjših podjetij) pri postavljanju novih blagovnih znamk.
 - Razvoj **novih strategij** za plasiranje izdelkov na tuja tržišča.
- Postavitev **organizacije za trženje, promocijo in povezovanje celotne slovenske gozdno lesne verige**.
- Vlaganje lastnih sredstev **v razvoj**.

Optimizacija in kapitalsko povezovanje proizvodnih verig

CILJ: Povezati (povečati sodelovanje) in dosežati optimalno dodano vrednost v vsakem členu in v celotni gozdno-lesni proizvodni verigi

Ukrepi politike

- Spodbuda vsem oblikam **sodelovanja/povezovanja** (projektno, lastniško) na horizontalnem nivoju in predvsem vzdolž gozdno-lesne proizvodne verige.
- Najti **optimalno organizacijsko rešitev** za gospodarjenje z državnimi gozdovi (predvsem z vidika ureditve po letu 2016).
- **Povezovanje gozdarstva in lesarstva** (na vseh nivojih – od fakultete, inštitutov, politike do gospodarstva) v skupni sektor (po vzoru skandinavskih držav, kjer govorijo o »Forestry industry«).

Optimizacija in kapitalsko povezovanje proizvodnih verig

CILJ: Povezati (povečati sodelovanje) in dosežati optimalno dodano vrednost v vsakem členu in v celotni gozdno-lesni proizvodni verigi

Ukrepi gospodarstva

- Vzpostaviti **sodelovanje/povezovanje** na horizontalnem nivoju in predvsem vzdolž gozdno-lesne proizvodne verige.
- Razvijati rešitve/strategije za **celovito rabo lesa**.
- **Okrepiti povezovanje** med gozdnim načrtovanjem in porabniki lesa.
- Skupen, **enoten nastop** pri nabavi surovin in opreme, delitev/izmenjava specializiranih proizvodnih procesov.

Uvajanje novih tehnologij, novih izdelkov in storitev, ter paradigme v trženju z upoštevanjem trajnostnega razvoja in vrhunskega dizajna

CILJ: Povečati prodajo izdelkov in storitev, temelječih na lesu v vseh njegovih pojavnih oblikah

CILJ: Povečati volumen predelanega lesa v Sloveniji

CILJ: Povečati delež hlodovine, predelane v sodobnih obratih

CILJ: Pričeti z uvajanjem snovnih in energetskih biorafinerij, temelječih na lignoceluloznih materialih

Ukrepi politike

- Spodbuda **tehnološkim investicijam** v primarni predelavi lesa.
- Spodbuda tehnološkim investicijam v pohištveni industriji.
- Podpora **posodabljanju tehnologij** v smeri zniževanja vplivov na okolje.
- Spodbuda razvoja izdelkov po konceptu »**od zibeli do zibeli**«.
- Poskrbeti za implementacijo zakonodaje s področja ravnanja z odpadki s poudarkom na **odpadnem/odsluženem lesu**.

***Uvajanje novih tehnologij, novih izdelkov in storitev,
ter paradigme v trženju z upoštevanjem
trajnostnega razvoja in uporabo vrhunskega dizajna***

Ukrepi gospodarstva

- Omogočiti **izobraževanje** razvojnega kadra, tehnologov in tržnikov o vrednotenju in možnostih za zmanjševanje okoljskih vplivov izdelkov in tehnologij ter o smernicah za trženje takih izdelkov in storitev.
- Vlaganje v **posodobitev obratov** primarne predelave lesa v smeri večjih kapacitet predelave lesa in s ciljem zniževanja vplivov na okolje.
- Vlaganje v **vrhunski dizajn**.
- Razvoj izdelkov po konceptu **»od zibeli do zibeli«**.
- Razviti **tehnologijo ravnanja z odsluženim/odpadnim lesom**, s poudarkom na snovnih in energetskih biorafinerijah, temelječih na lignoceluloznih materialih.
- Aktivno vključevanje lesnih podjetji na **trg z zeleno elektriko in toploto proizvedeno iz lesa**.
- **»Diverzifikacija«** dejavnosti lesnih podjetji (poleg primarne proizvodnje – lesni polizdelki ali izdelki, še proizvodnja lesnih goriv).

Aktivna politika države na vseh ravneh rabe lesa

CILJ: Sprejeti les za surovino nacionalnega pomena in lesnopredelovalno industrijo za strateško panogo

Ukrepi politike

- Gozdarstvo in lesarstvo se morata opredeliti kot **prioritetni panogi** v srednje ročnem obdobju od 2014-2020.
- Reorganizacija ministrstev/direktoratov.
- Zelena javna naročila.
- Sprememba **davčne zakonodaje**.
- EKO sklad mora preko sistema subvencij **spodbujati rabo lesa**.
- **Okrepiti gospodarsko diplomacijo** na za slovensko lesno industrijo potencialno zanimivih trgih za slovensko lesno industrijo.
- Opredeliti **metodologijo izračuna ogljičnega odtisa** in določiti proizvode, ki morajo biti obvezno označeni z ogljičnim odtisom.
- **Spodbujanje rabe lesa kot energenta** v javnih objektih in spodbujanje energetskega pogodbeništva pri ogrevanju javnih objektov.

Aktivna politika države na vseh ravneh rabe lesa

CILJ: Sprejeti les za surovino nacionalnega pomena in lesnopredelovalno industrijo za strateško panogo

Ukrepi gospodarstva

- **Štipendiranje** obetajočih kadrov za delo v lesni industriji. Pri tem je nujno sodelovanje lesnih podjetij in ustreznih inštitucij.
- **Podelitev nagrad** (v sodelovanju z oblikovalci, arhitekti, GZS, Oddelkom za lesarstvo...) najbolj inovativnim projektom na področju gradnje z lesom, lesene javne infrastrukture, oblikovanja pohištva...

Spodbujanje rabe lesa na vseh ravneh družbe

CILJ: Razglasiti in sprejeti les za strateško surovino, kot prestižen material

Ukrepi politike

- Sistemska **promocija lesa** v vsakdanjem življenju.
- Prenova **učnih programov** osnovnih in srednjih šol.
- Podpora postavljanju **lesenih javnih objektov**.
- Podpora **široki kampaniji** za promocijo lesa kot materiala in energenta v Sloveniji.

Ukrepi gospodarstva

- Postavitev vzorčnih reprezentativnih **lesenih javnih objektov** na reprezentativnem mestu.
- Aktivna vloga podjetji (financiranje in sodelovanje) v **kampaniji za promocijo lesa** kot materiala in energenta.

Okrepiti povezave med podjetji in inštitucijami znanja

CILJ: Povečati vlaganja v raziskave in razvoj

Ukrepi politike

- Spodbujanje k ustanavljanju skupnih raziskovalnih, razvojno inovacijskih centrov.
- Povečati delež sredstev ARRS namenjenih raziskavam na področju 4.01 (Gozdarstvo, lesarstvo, papirništvo).
- Dodatne spodbude za pretok priznanih raziskovalcev in razvojnikov v podjetja in spodbude za vključevanje razvojnega kadra iz podjetji na inštitucijah znanja.
- Stimulirati (davčna politika) vlaganja podjetij v aplikativne in temeljne raziskovalne projekte, ki se izvajajo na inštitucijah znanja.

Okrepiti povezave med podjetji in inštitucijami znanja

CILJ: Povečati vlaganja v raziskave in razvoj

Ukrepi gospodarstva

- Ustanavljanje skupnih raziskovalnih, razvojno inovacijskih centrov med različnimi podjetji in inštitucijami znanja.
- **Povečati vlaganja** v aplikativne in temeljne raziskovalne projekte, ki se izvajajo na inštitucijah znanja.
- Aktivnejša **vloga podjetji** pri testiranju novih in inovativnih proizvodov ali procesov.

Končni cilj

- Dolgoročno **preživetje** lesnega sektorja.
- Ustvariti svetovno prepoznavne **blagovne znamke**, ki bodo temeljile na najvišji kakovosti izdelkov in omogočale visoko dodano vrednost.
- Na znanju temelječ **nenehen razvoj**
 - netehnološka in tehnološko odličnost
- Širili paleto izdelkov in storitev tudi na tradicionalno »nelesarska« področja (energetika, polimerna kemija, embalaža, prehrana, zdravje, ...).

Nadaljnji ukrepi

- Določitev merljivih ciljev
- Priprava povzetka strategije s ključnimi ukrepi
- Objava strategije
- Sprejetje strategije